

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ ветеринарії та тваринництва _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана аграрного
факультету

Олексій ЦЮК
12 2024 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

(шифр і назва навчальної дисципліни)

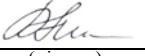
Ступінь вищої освіти _____

бакалавр / магістр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
аграрний	18 Виробництво та технології	181 Харчові технології	«Харчові технології»
аграрний	19 Архітектура та будівництво	193 Геодезія та землеустрій	«Геодезія та землеустрій»
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	201 Агрономія	«Агрономія»
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва	«Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	208 Агроінженерія	«Агроінженерія»
аграрний	21 Ветеринарна медицина	211 Ветеринарна медицина	«Ветеринарна медицина»

Розробник: Нікітіна В.В., доцент, канд. філос. наук, доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри:
ветеринарії та тваринництва

(назва кафедри)

Протокол № 9 від 05 грудня 20 24 р.

Завідувач кафедри ветеринарії та тваринництва

(підпис)

Могутова В. Ф.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету:

аграрного
(назва факультету)

Протокол № 10 від 12 грудня 20 24 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Нікітіна В. В.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури», що складена відповідно до освітніх програм підготовки «бакалавр» (ОП «Харчові технології», ОП «Геодезія та землеустрій», ОП «Агрономія», ОП «Агроінженерія») і «магістр» (ОП «Ветеринарна медицина»), формує інтегральну, загальні компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів історичного контекстного мислення, бачення історичних витоків розвитку сучасної Української держави та української культури.

Завдання вивчення дисципліни:

- розширення й поглиблення у студентів знань з історії України та української культури;

- забезпечити опануванню студентами суті історичних процесів, що відбувалися в Україні від найдавніших часів до сьогодення, усвідомленню ними їх об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності;

- сприяти розумінню здобувачами специфіки української національної культурної традиції, яка впливає на формування ціннісних орієнтирів сучасного українського соціокультурного простору;

- розвинути у студентів гнучке творче мислення, спроможне до вирішення завдань професійного, громадського й особистого життя на підставі врахування історичних витоків розвитку соціальних явищ і процесів;

- забезпечити формування у здобувачів вищої освіти культури обґрунтування власної думки на матеріалі історичної проблематики, що допоможе їм у навчанні та майбутній професійній діяльності;

- сформувати у студентської молоді ціннісні засади світогляду, осередком якого є патріотизм як морально-духовна цінність особистості, зорієнтованість на відданість Батьківщині.

Міждисциплінарні зв'язки ОП «Харчові технології»

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Історія України та української культури	4	Правознавство
		4	Основи наукових досліджень

Міждисциплінарні зв'язки ОП «Геодезія та землеустрій»

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Історія України та української культури	5	Психологія ділового спілкування
		7	Науково-дослідна робота студента

Міждисциплінарні зв'язки ОП «Агрономія»

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Історія України та української культури	3	Основи наукових досліджень

Міждисциплінарні зв'язки ОП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Історія України та української культури	2	Науково-дослідна робота студента
		6	Правознавство

Міждисциплінарні зв'язки ОП «Агроінженерія»

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Історія України та української культури	5	Психологія ділового спілкування
		7	Основи наукових досліджень

Міждисциплінарні зв'язки ОП «Ветеринарна медицина»

Назви дисциплін			
Семестр	Дисципліни, що передують	Семестр	Дисципліни, що забезпечуються
1	Історія України та української культури	4	Психологія ділового спілкування
		4	Методи та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності
		11	Педагогіка та методика викладання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «бакалавр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми «*Харчові технології*»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК14. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «бакалавр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми «*Геодезія та землеустрій*»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1. Здатність застосовувати фундаментальні знання для аналізу явищ природного і техногенного походження при виконанні професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою.

СК2. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «бакалавр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми «*Агрономія*»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Аналізування основних етапів і закономірностей історичного розвитку для формування громадянської позиції.

ПРН3. Здатність обговорювати та пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «бакалавр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми «*Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов..

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «бакалавр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми «**Агроінженерія**»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, свідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН3. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти СО «магістр» **компетентностей** та програмних **результатів** навчання відповідно до освітньої програми «**Ветеринарна медицина**»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 4	<p>Галузь знань: 18 Виробництво і технології 19 Архітектура та будівництво 20 Аграрні науки та продовольство 21 Ветеринарна медицина</p>	Обов'язкова	
	<p>Спеціальність: 181 Харчові технології 193 Геодезія та землеустрій 201 Агрономія 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва 208 Агроінженерія 211 Ветеринарна медицина</p> <p>Освітня програма: Харчові технології Геодезія та землеустрій Агрономія Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва Агроінженерія Ветеринарна медицина</p>		
Змістових модулів – немає	<p>Рівень вищої освіти: перший / другий</p> <p>Ступінь освіти: бакалавр / магістр</p>	Рік підготовки:	
		1	-
		Семестр	
		1, 2	-
		Лекції	
		20 год.	- год.
		Практичні	
		20 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		80 год.	- год.
Загальна кількість годин: денна – 120 заочна – немає		Форма контролю: іспит, залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 2			

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<u>1-й семестр</u>										
<i>Історія України та української культури з часів давнини до XVIII століття</i>										
<i>Назви тем</i>	<i>Кількість годин</i>									
	усього	<i>денна форма</i>				усього	<i>заочна форма</i>			
		у тому числі					у тому числі			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лб	с.р.
ТЕМА 1. Історія України та української культури як наукова дисципліна	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
ТЕМА 2. Княжа доба в історії України	13	2	2	-	9	-	-	-	-	-
ТЕМА 3. Литовсько-польська доба української історії (XIV – XVI ст. ст.)	12	2	2	-	8	-	-	-	-	-
ТЕМА 4. Козаччина і Гетьманщина у XVII столітті	12	2	2	-	8	-	-	-	-	-
ТЕМА 5. Гетьманщина наприкінці XVII – у XVIII ст. ст., процес і наслідки її ліквідації	13	2	2	-	9	-	-	-	-	-
Усього годин за семестр	60	10	10	-	40	-	-	-	-	-
<u>2-й семестр</u>										
<i>Історія України та української культури XIX – першої чверті XXI століть</i>										
<i>Назви тем</i>	<i>Кількість годин</i>									
	усього	<i>денна форма</i>				усього	<i>заочна форма</i>			
		у тому числі					у тому числі			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лб	с.р.
ТЕМА 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської / Австро-Угорської імперій (XIX ст. – початок XX ст.)	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 7. Українські національно-визвольні змагання 1917 – 1921 рр.	12	2	2	-	8	-	-	-	-	-
ТЕМА 8. Українські землі у складі країн Східної Європи. Україна як республіка Радянського Союзу.	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 9. Україна в умовах незалежності: здобутки і проблеми розвитку	20	4	4	-	12	-	-	-	-	-
Усього годин за семестр	60	10	10	-	40	-	-	-	-	-
Усього годин:	120	20	20	-	80	-	-	-	-	-

ПРОГРАМА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
<u>Перший семестр. Історія України та української культури з часів давнини до XVIII століття</u>			
<i>Тема 1. Історія України та української культури як наукова дисципліна.</i>			
Лекція	<p>Лекція 1. Історія України та української культури як наукова дисципліна Історія як наука про минуле людства; історичні джерела та історична інтерпретація. Проблема визначення об'єкта історії України та української культури, її предмет, категорії і методи. Аналіз історичного документу як основний метод збору історичної інформації. Роль історії України та української культури у розвитку суспільства, держави і людини. Значення її пізнання студентською молоддю.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.</p>	-
Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 1. Історія України та української культури як наукова дисципліна (групова робота з обговорення питань заняття).</p> <p>1. Специфіка історії як наукової дисципліни. Історичні джерела та необхідність їхньої історичної інтерпретації.</p> <p>2. Об'єкт, предмет, категорії і методи історії України та української культури.</p> <p>3. Функції історії України та української культури як наукової дисципліни. Значення її освоєння студентською молоддю.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> журнал оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.</p>	0 – 6 балів
Самостійна роботи	<p>Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 1.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.</p>	0 – 3 бали

Тема 2. Княжа доба в історії України			
Лекція	<p>Лекція 2. Княжа доба в історії України Слов'янські корені мешканців українських земель Етнічні процеси V – IX ст. ст. і державотворчі процеси VIII – IX ст. ст. у східних слов'ян. Державно-політичний устрій Київської Русі. Хрещення Русі та його історико-культурне значення. Внесок великих князів Київської Русі в її розвиток. Розпад Київської Русі: причини і наслідки. Княжіння у Галицько-Волинській державі як політичного спадкоємця Київської Русі.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.</p>	-
Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 2. Княжа доба в історії України (групова робота з обговорення питань заняття). 1. Передумови і загальна характеристика етнічних і державотворчих процесів у князівствах Давньої Русі. 2. Соціально-політичні і культурні здобутки і проблеми Київської Русі. 3. Роль Галицько-Волинського князівства в історії України.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> журнал оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.</p>	0 – 6 балів
Самостійна робота	<p>Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 2.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.</p>	0 – 3 бали
Тема 3. Литовсько-польська доба української історії (XIV – XVI ст. ст.).			
Лекція	<p>Лекція 3. Литовсько-польська доба української історії (XIV – XVI ст. ст.) Перебування українських земель у складі Великого князівства Литовського. Етапи підпорядкування руських земель Литовською державою. Руський вплив на розвиток Литовської держави. Процес зближення Литви з Польщею</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді</p>	-

	(польсько-литовські унії) та його значення для українських земель. Утворення українського козацтва і перші козацькі повстання у Королівстві Польському. Причини і наслідки укладання Берестейської унії 1596 року.	запитань, реплік.	
Практичне заняття	Практичне заняття № 3. Литовсько-польська доба української історії (XIV –XVI ст. ст.) (групова робота з обговорення питань заняття). 1. Передумови і загальна характеристика етнічних і державотворчих процесів у князівствах Давньої Русі. 2. Соціально-політичні і культурні здобутки і проблеми Київської Русі. 3. Роль Галицько-Волинського князівства в історії України.	<u>Засоби оцінювання:</u> журнал оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.	0 – 6 балів
Самостійна робота	Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 3.	<u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.	0 – 3 бали
Тема 4. Козаччина і Гетьманщина у XVII столітті			
Лекція	Лекція 4. Козаччина і Гетьманщина у XVII столітті Козацтво як соціальне явище на українських землях. Козацтво у Королівстві Польському: поміркована політика гетьмана П. Конашевича Сагайдачного і козацькі повстання 20 - 30-х рр. XVII ст. Національно-визвольна боротьба під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Державний устрій Гетьманщини. Суперечливі оцінки Переяславської ради 1654 року. Доба Руїни в українській історії. Поділ України на Правобережну і Лівобережну: внутрішні і зовнішні чинники. Діяльність Петра Дорошенка..	<u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.	-

Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 4. Козаччина і Гетьманщина у XVII столітті (групова робота з обговорення питань заняття).</p> <p>1. Загальні риси козаччини як соціального стану. Поміrkована і протестна діяльність козаків у Королівстві Польському у першій половині XVII століття.</p> <p>2. Національно-визвольна боротьба на українських землях під проводом Богдана Хмельницького.</p> <p>3. Доба Руїни в українській історії: причини, наслідки і повчальні уроки</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> журнал оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.</p>	0 – 6 балів
Самостійна робота	<p>Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 4.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.</p>	0 – 3 бали
<i>Тема 5. Гетьманщина наприкінці XVII – у XVIII ст. ст., процес і наслідки її ліквідації</i>			
Лекція	<p>Лекція 5. Гетьманщина наприкінці XVII – у XVIII ст. ст., процес і наслідки її ліквідації</p> <p>Роль гетьмана Івана Мазепи в українській історії та культурі. Зовнішня і соціально-економічна політика І.Мазепи та його меценатство.. Особливості українського бароко. Роль Києво-Могилянської академії в освіті та культурі. Конституція Пилипа Орлика. Напрями діяльності гетьманів Івана Скоропадського, Данила Апостола і Кирила Розумовського. Функції Малоросійських колегій. Наслідки ліквідації гетьманату і Запорозької січі.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.</p>	-
Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 5. Гетьманщина наприкінці XVII – у XVIII ст. ст., процес і наслідки її ліквідації (групова робота з обговорення питань заняття).</p> <p>1. Роль діяльності Івана Мазепи в українській історії та культурі.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> журнал оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p>	0 – 6 балів

	Українське «мазепинське» бароко. 2. Процес обмеження влади гетьманів Війська Запорозького та ліквідація Гетьманщини і Запорозької січі. 3. Гайдамацький рух на Правобережній Україні у XVIII столітті	<u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.	
Самостійна робота	Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 5.	<u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.	0 – 3 бали
Самостійна робота	Індивідуальне творче завдання (позааудиторна робота). Загальна тема творчого завдання: «Мої міркування про зв'язок минулого із сучасністю на прикладі _____» (студент обирає історичну подію або історичний період протягом не більше 50 років з історії України та української культури з часів давнини до XVIII ст.).	<u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання творчої роботи здобувача, коментарі від викладача, зафіксовані у відгуку на платформі Moodle і під час спілкування зі студентом. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Підготовка творчої роботи і представлення її шляхом її розміщення на освітній платформі Moodle.	0 – 8 балів
Підсумковий контроль: за умови набрання здобувачем не менше 35 балів по інших видах поточної роботи		Іспит	0 – 40 балів
<u>Другий семестр. Історія України та української культури XIX – першої чверті XXI століть</u>			
Тема 6. <i>Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX ст. – початок XX ст.)</i>			
Лекція	Лекція 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської / Австро-Угорської імперій (XIX ст. – початок XX ст.) Наслідки для розвитку українських земель соціально-економічної політики, реформування адміністративно-політичного управління і військової	<u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.	-

	реформи у Російській імперії. Суспільно-політичні рухи в Україні. Політика Російської імперії щодо української мови. Галичина, Буковина, Закарпаття як австрійські провінції. Суперечливість соціально-економічного, політичного і культурного розвитку.		
Практичне заняття	Практичне заняття № 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської / Австро-Угорської імперій (XIX ст. – початок XX ст.) (групова робота з обговорення питань заняття). 1. Соціально-економічний розвиток українських земель у XIX – на початку XX століть у Російській імперії. 2. Суспільно-політичне й культурне життя на українських землях у Російській імперії. 3. Особливості соціально-економічного, політичного і культурного розвитку мешканців Галичини, Буковини і Закарпаття у часи перебування у складі Австрійської / Австро-Угорської імперії.	<u>Засоби оцінювання:</u> журнал оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.	0 – 8 балів
Самостійна робота	Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 6.	<u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.	0 – 4 бали
Тема 7. Українські національно-визвольні змагання 1917 – 1921 рр.			
Лекція	Лекція 7. Українські національно-визвольні змагання 1917 – 1921 рр. Утворення і діяльність Української Центральної Ради, проголошення Української Народної Республіки. Внутрішня і зовнішня політика Гетьманату Павла Скоропадського (Української Держави). Політичний курс Директорії як органу державної влади відродженої УНР. Революційно-визвольний рух на	<u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.	-

	західноукраїнських землях. Створення Західноукраїнської Народної Республіки. Утвердження Радянської влади в Україні.		
Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 7. Українські національно-визвольні змагання 1917 – 1921 рр. (групова робота з обговорення питань заняття).</p> <p>1. Боротьба за незалежність України у 1917 – 1921 рр.: загальне і відмінне у політиці Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського, Директорії УНР.</p> <p>2. Революційно-визвольний рух на західноукраїнських землях у 1918 – 1919 рр.</p> <p>3. Встановлення Радянської влади в Україні. Причини і наслідки політики «воєнного комунізму».</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> <u>журнал</u> оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.</p>	0 – 8 балів
Самостійна робота	<p>Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 7.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.</p>	0 – 4 бали
Тема 8. Українські землі у складі країн Східної Європи. Україна як республіка Радянського Союзу			
Лекція	<p>Лекція 8. Українські землі у складі країн Східної Європи. Україна як республіка Радянського Союзу Політичне і соціально-економічне становище українських земель в складі Польщі, Румунії, Чехословаччини у ХХ ст. Формування українського військового і громадсько-політичного руху опору. Соціально-економічний розвиток України у радянську добу: наслідки індустріалізації та колективізації. Суперечливість політичних і культурних процесів в радянській Україні. Процес перебудови у СРСР і його вплив на українське політичне життя.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.</p>	-

Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 8. Українські землі у складі країн Східної Європи. Україна як республіка Радянського Союзу (групова робота з обговорення питань заняття).</p> <p>1. Порівняльний аналіз політичного і соціально-економічного становища українських земель в складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.</p> <p>2. Соціально-економічний розвиток України у радянські часи.</p> <p>3. Політичні й культурні процеси в українському суспільстві радянського періоду.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> <u>журнал</u> оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.</p>	0 – 8 балів
Самостійна робота	<p>Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 7.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.</p>	0 – 4 бали
<i>Тема 9. Україна в умовах незалежності: здобутки і проблеми розвитку</i>			
Лекція	<p>Лекція 9. Україна в умовах незалежності: здобутки і проблеми розвитку Проголошення України незалежною державою: етапи політико-нормативного закріплення статусу незалежної держави. Соціально-економічні, політичні й культурні зміни у незалежній Україні. Україна у міжнародних відносинах. Проблеми соціально-економічного, політичного і духовного характеру в незалежній Україні. Вплив на розвиток України військових дій на її території.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> не оцінюється.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> зворотній зв'язок від здобувачів у вигляді запитань, реплік.</p>	-
Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 9. Україна в умовах незалежності: здобутки і проблеми розвитку (групова робота з обговорення питань заняття).</p> <p>1. Етапи проголошення й закріплення статусу України як незалежної держави у 90-ті роки ХХ ст.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> <u>журнал</u> оцінювання поточної навчальної роботи здобувачів, оцінювання викладачем результатів групової співпраці.</p>	0 – 8 балів

	<p>2. Соціально-економічні, політичні й культурні процеси у незалежній Україні. Зовнішня політика незалежної України.</p> <p>3. Проблеми розвитку українського суспільства в часи незалежності та в сучасних умовах широкомасштабних військових дій.</p>	<p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> відповіді під час фронтального опитування, участь в обговоренні питань і у дискусіях.</p>	
Самостійна робота	<p>Контрольне завдання (позааудиторна робота). Проходження тесту на освітній платформі Moodle за змістом теми 7.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання результатів проходження здобувачем тесту на освітній платформі Moodle, коментарі від викладача до окремих питань тесту.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Тестування на освітній платформі Moodle.</p>	0 – 4 бали
Лекція	<p>Лекція 10. Україна в умовах незалежності: здобутки і проблеми розвитку Проводиться у формі лекції конференції, що передбачає підготовку студентами доповідей та їхні виступи з презентаціями підготовлених доповідей (список приблизних тем доповідей надається студентам завчасно)</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> <u>журнал</u> оцінювання якості підготовки студентами доповідей і презентацій, оцінювання викладачем результатів групового обговорення представлених доповідей.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> представлення доповідей з презентаціями, участь в обговоренні доповідей і у дискусіях.</p>	0 – 10 балів
Практичне заняття	<p>Практичне заняття № 10. Україна в умовах незалежності: здобутки і проблеми розвитку Проводиться у формі семінару-«круглого столу», що передбачає обговорення студентами актуальних проблем розвитку сучасної України.</p>	<p><u>Засоби оцінювання:</u> <u>журнал</u> оцінювання участі студентів в обговоренні питань, винесених на обговорення, представлення ними аргументованої власної думки.</p> <p><u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> виступи під час обговорення питань</p>	0 – 4 бали

		«круглого столу» і у дискусіях.	
Самостійна робота	Індивідуальне творче завдання (позааудиторна робота). Загальні теми творчих завдань: 1) «Аналіз історичного документа з історії України ХІХ – першої чверті ХХІ століть» (конкретний документ здобувач обирає із запропонованих викладачем або самостійно); 2) «Виокремлення проблем історичного характеру в художньому фільмі» (конкретний фільм здобувач обирає самостійно).	<u>Засоби оцінювання:</u> оцінювання творчої роботи здобувача, коментарі від викладача, зафіксовані у відгуку на платформі Moodle і під час спілкування зі студентом. <u>Методи демонстрування результатів навчання:</u> Підготовка творчої роботи і представлення її шляхом її розміщення на освітній платформі Moodle.	0 – 10 балів (за виконання одного завдання)
Підсумковий контроль: за умови набрання здобувачем не менше 50 балів по інших видах поточної роботи		Підсумкова бесіда	0 – 20 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти (перший семестр)

Поточний контроль (60 балів)	Іспит
Активна участь у практичних заняттях, успішне проходження тестування по темах дисципліни на освітній платформі Moodle, виконання індивідуального творчого завдання	Підсумкова бесіда за екзаменаційними білетами
60	40

Таблиця 2 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти (другий семестр)

Поточний контроль (100 балів)	
Активна участь у практичному занятті, успішне проходження тестування по темах дисципліни на освітній платформі Moodle, виконання індивідуального творчого завдання	Підсумкова бесіда
80	20

Таблиця 3 – Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	A	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмового виконання індивідуального творчого завдання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому літературу. Вміє застосовувати теоретичні положення для аналізу практичних проблем. Правильно вирішив переважну більшість тестових завдань.
82 – 89	B	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмового виконання індивідуального творчого завдання, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому літературу. Вміє застосовувати теоретичні положення для аналізу практичних проблем. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
74 – 81	C	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтовувати свої твердження та висновки.
64 – 73	D	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та виконання письмового творчого завдання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
60 – 63	E	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та виконання індивідуального творчого завдання, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
35 – 59	FX	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки. Не виявив творчого підходу при виконанні індивідуального письмового завдання. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0 – 34	F	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та індивідуального творчого завдання. Не вміє застосовувати теоретичні положення до аналізу практичних проблем. Правильно вирішив лише кілька тестових завдань або не вирішив жодного тестового завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Брусакова О. В., Греченко В. А., Малютіна О. К. Історія України: навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 386 с.
2. Греченко В. А. Історія та культура України: підручник. Харків: ХНУВС, 2017. 440 с.
2. Історія та культура України: навч. посібник / уклад.: Г. Г. Дедурін; С. Ю. Іванов, І. В. Чорний. Харків: ХНУВС, 2017. 108 с.
3. Історія та культура України: навч.-метод. посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 480 с.
4. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / за заг. ред. М. І. Бушина, О. І. Гуржія. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с.
5. Танцюра В. І., Куліш С. М., Пересада О. О. Історія України: навч. посібник. 2-ге вид., доповн. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 536 с.

Допоміжна література

1. Брехуненко В. Просторова модель Української ранньомодерної держави в переконаннях козацької еліти та владної верхівки Московії. *Український історичний журнал*. 2024. № 3 (576). С. 77–90.
2. Войтович Л. Княжа доба на Русі (837 – 1492). Т. 1. Становлення імперії Русь (837 – 1054). Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2021. 590 с.
3. Гладун О., Левчук Н., Воловина О. Ще раз про кількість втрат унаслідок Голодомору: експертна оцінка. *Український історичний журнал*. 2023. № 5 (572). С. 93–118.
4. Гриневич, Л. В. Чи був Радянський Союз імперією, а Радянська Україна колонією: контури сучасних наукових підходів. *Сторінки історії: зб. наук. пр. / НТТУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»*. 2019. № 49. С. 190–204.
5. Котляр М. Ф. Еволюція суспільного життя Київської Русі (до середини XII ст.). *Український історичний журнал*. 2015. № 3. С. 21–36.
6. Крилова Н. Центральна Рада: від автономії до незалежності. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія*. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. Вип. 1. Ч. 1. С. 17–21.
7. Наумов, С. Перша справа проти Української партії (з історії національного руху імперської доби). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія»*. 2021. Вип. 59. С. 71–87.
8. Папакін Г. Сучасне джерелознавство: статус і роль в українській соціогуманітаристиці. *Український історичний журнал*. 2024. № 2 (575). С. 183–211.
9. Пиріг Р. Гетьманат Павла Скоропадського: комплекс малоросійства правлячої еліти. *Український історичний журнал*. 2023. № 4 (571). С. 59–84.
10. Реєнт О. П., Коляда І. А. Усі гетьмани України. Харків: Фоліо, 2008. 415 с.
11. Турченко Ф. Микола Міхновський: уроки для нащадків. *Український історичний журнал*. 2023. № 4 (571). С. 85–97.
12. Чубата М. В. «Українська революція 1917 – 1921 рр.» в історико-правових дослідженнях: термін, сутність явища, хронологічні межі. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2013. № 63, т. 1. С. 47–49.
13. Чухліб Т. Уживання назви «Україна» в міжнародних угодах Війська Запорозького зі Швецією, Туреччиною та Кримом (1710—1712 рр.). *Український історичний журнал*. 2024. № 1 (574). С. 57–77.
14. Чупрінова Н. Ю., Севрук І. І., Соколовська Ю. В. Особливості сучасного етапу державотворення в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2021. Том 32 (71). № 4. С. 124–128.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативно-законодавчі та історичні документи

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР, ред. від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Декларація про державний суверенітет України: прийнята Верховною Радою Української РСР 16.07.1990 р. № 55-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
3. Договори і постанови прав і свобод військових між Ясновельможним Його Милості паном Пилипом Орликом, новообраним гетьманом Війська Запорізького, і між генеральними особами, полковниками і тим же Військом Запорізьким з повною згодою з обох сторін. Затверджені при вільному обранні формальною присягою від того ж Ясновельможного Гетьмана. Підтверджені 5 квітня 1710 року від Різдва Христового. URL: <https://static.rada.gov.ua/site/const/istoriya/1710.html>
4. Універсали Української Центральної Ради: 1917 – 1918 рр. / Український інститут національної пам'яті. URL: <https://old.uinp.gov.ua/page/universali>
5. Конституція Української Соціалістичної Радянської Республіки (березень 1919 р.): не застосовується на території України згідно із Законом № 2215-ІХ від 21.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001316-19#Text>

Інтернет-портали доступу до наукових праць

<http://www.nbuv.gov.ua/node/2116> – електронні ресурси Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

[http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21AL L=\(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E\)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21AL L=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10) – електронна бібліотека Інституту історії України НАН України

<https://periodicals.karazin.ua/philosophy/issue/archive> – Український історичний журнал Інституту історії України НАН України (архів випусків журналу та окремих статей в електронному вигляді)

<https://visnyk.history.knu.ua/eng/archive> – Вісник Київського університету, серія «Історія» (архів журналу та окремих статей в електронному вигляді)

<http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/history/issue/archive> – Вісник Львівського університету, серія «Історична» (архів статей в електронному вигляді)

<https://periodicals.karazin.ua/history/issue/archive> – Вісник Харківського університету імені В. Н. Каразіна, серія «Історія» (архів випусків журналу і статей в електронному вигляді)